

Sagsgang – skridt for skridt

Whistleblowerordningen i den centrale anklagemyndighed

1. Indledning

Rigsadvokatens whistleblowerordning omfatter den centrale anklagemyndighed, dvs. Rigsadvokaten, Statsadvokaten i København, Statsadvokaten i Viborg og Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet.

Ordningen giver ansatte i den centrale anklagemyndighed mulighed for at indsende oplysninger om eventuelle ulovligheder eller alvorlige uregelmæssigheder i den centrale anklagemyndighed. Ordningen kan også benyttes af samarbejdspartnere til den centrale anklagemyndighed og af personer, der er ansat hos samarbejdspartnere.

Ordningen er et supplement til den direkte og daglige kommunikation på arbejdspladsen om fejl og utilfredsstillende forhold mv. Problemer bør således i første omgang søges løst ved henvendelse til f.eks. nærmeste leder, personaleafdelingen eller tillidsrepræsentanten.

Både whistlebloweren og en evt. indberettet person kan have rettigheder efter reglerne om databeskyttelse. Det kan du læse mere om sidst i denne vejledning og på <https://anklagemyndigheden.dk/da/behandling-af-personoplysninger>.

2. Hvad går whistleblowerordningen ud på?

Whistleblowerordningen omfatter kun oplysninger om alvorlige forhold, som er af betydning for, at den centrale anklagemyndighed kan varetage sine opgaver.

Du skal som whistleblower have viden om eller en begrundet mistanke om, at der er begået sådanne alvorlige forhold. Der må ikke bevidst indgives urigtige eller vildledende oplysninger. Oplysninger, der er indgivet i ond tro, kan medføre en politianmeldelse, ligesom det kan få negative ansættelsesretlige reaktioner eller medføre kontraktsretlige konsekvenser for den person, der har indgivet oplysningen.

Det vurderes konkret i hvert enkelt sag, om forholdet er omfattet af whistleblowerordningen. Det vil dog typisk være oplysninger om:

- *Strafbare forhold*, f.eks. overtrædelse af tavshedspligten, misbrug af økonomiske midler, tyveri, svig, underslæb, bedrageri, bestikkelse mv.
- *Grove eller gentagne overtrædelser af lovgivningen*, f.eks. lovgivning om magtanvendelse, forvaltningsloven, databeskyttelsesloven, offentlighedsloven mv.
- *Grove eller gentagne overtrædelser af forvaltningsretlige principper*, f.eks. undersøgelsesprincippet, krav om saglighed og proportionalitet mv.
- *Grove eller gentagne overtrædelser af væsentlige interne retningslinjer*, f.eks. om tjenesterejser, gaver og regnskabsaflæggelse mv.
- *Grove personrelaterede konflikter på arbejdspladsen*, f.eks. grov chikane, herunder af seksuel karakter.
- *Bevidst vildledning af borgere og samarbejdspartnere*.

Whistleblowerordningen omfatter ikke oplysninger om øvrige forhold som bl.a.:

- Overtrædelser af mindre væsentlige interne retningslinjer om sygefravær, rygning, alkohol, påklædning, brug af kontorartikler mv. og
- Oplysninger om mindre grove personalerelaterede konflikter på arbejdspladsen.

3. Hvem kan sende oplysninger ind?

Du kan sende oplysninger ind, hvis du er ansat i den centrale anklagemyndighed, og det er uanset hvilken personalegruppe, du tilhører. Den centrale anklagemyndighed består af Rigsadvokaten, Statsadvokaten i København, Statsadvokaten i Viborg og Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet.

Du kan også sende oplysninger ind, hvis du er samarbejdspartner til den centrale anklagemyndighed eller ansat hos en samarbejdspartner. En samarbejdspartner kan f.eks. være en leverandør eller en anden myndighed.

Justitsministeriets departement, politiet og kriminalforsorgen har også whistleblowerordninger. Oplysninger skal indsendes til whistleblowerordningen i den myndighed, som oplysningen vedrører. Det bemærkes i den forbindelse særligt, at henvendelser vedr. den lokale anklagemyndighed i politikredsene skal rettes til politiets whistleblowerordning. Oplysninger om politiets whistleblowerordning findes på www.politi.dk.

4. Skal jeg oplyse, hvem jeg er?

Når du indsender oplysninger, behøver du ikke at oplyse dit navn eller andre kontaktoplysninger. Hvis du ikke har givet os oplysninger om din identitet, betragter vi dig som anonym.

Du opfordres dog til ikke at indgive oplysninger anonymt, og det skyldes hensynet til at kunne foretage en tilbundsgående undersøgelse af oplysningerne. Undersøgelser på baggrund af anonyme henvendelser kan nemlig give anledning til vanskeligheder i praksis, ligesom myndigheder ikke må lægge vægt på anonyme oplysninger i sig selv som led i en indgribende afgørende f.eks. over for en af myndighedens ansatte.

Hvis du ønsker at indgive oplysningerne anonymt, er det afgørende, at du ikke oplyser dit navn, telefonnummer, e-mailadresse eller andre oplysninger, der kan henføres til dig. Vær også opmærksom på, at hvis du logger ind via en computer, der er tilkøbt arbejdspladsens netværk, vil der som udgangspunkt ske en logning af besøgte hjemmesider, herunder whistleblowerportalen. Denne risiko for logning kan undgås ved at indtaste selve web-adressen i en browser på en privat eller offentlig computer, der ikke er tilkøbt arbejdspladsens netværk.

Hvis du vil indberette anonymt, skal du endvidere være opmærksom på, at du ikke ved upload af filer, herunder dokumenter, film, fotos mv., utilsigtet kommer til at afgive oplysninger om din identitet.

Hvis vi ikke har dine kontaktoplysninger, kan vi kun kommunikere med dig via whistleblowerportalen. Derfor er det vigtigt, at du løbende følger med i sagen på portalen og svarer på eventuelle spørgsmål fra os. Du kan logge ind på hjemmesiden med den nøglekode, du bliver tildelt.

Endelig skal vi gøre dig opmærksom på, at der helt undtagelsesvist kan forekomme tilfælde, hvor f.eks. politiet vil forsøge at indhente oplysninger om dig, selvom du ikke har oplyst din identitet eller givet dine kontaktoplysninger, for at afværge forbrydelser, der kan indebære fare for statens sikkerhed eller menneskers liv eller helbred.

5.Hvordan behandler vi dine oplysninger?

Din henvendelse bliver behandlet af en sagsbehandler i Rigsadvokatens Databeskyttelsesenhed, men vil typisk også blive sendt videre til nærmere undersøgelse hos f.eks. en statsadvokatur eller en anden afdeling hos Rigsadvokaten.

- Hvis din henvendelse ikke er omfattet af whistleblowerordningen, vil den ikke blive behandlet (afvisning). Der vil dog blive vejledt om, hvordan henvendelsen skal håndteres. Hvordan den enkelte henvendelse skal håndteres, vil bero på en konkret vurdering af bl.a. henvendelsens indhold og karakter.
- Hvis din henvendelse vedrører en anden myndighed, videresendes den så vidt muligt til denne myndighed, jf. forvaltningslovens § 7, stk. 2.
- Hvis din henvendelse er omfattet af whistleblowerordningen, men vi vurderer, at sagen ikke kan oplyses tilstrækkeligt, indstilles behandlingen af sagen. Det samme gælder, hvis det efter en realitetsbehandling må lægges til grund, at der er tale om en ubegrundet henvendelse.
- Hvis din henvendelse er omfattet af whistleblowerordningen, og vi vurderer, at der er mulighed for at oplyse sagen tilstrækkeligt, skal sagen undersøges nærmere.

I det tilfælde vil vi typisk sende dine oplysninger videre, så de kan blive undersøgt nærmere. Det kan være til en enhed internt i den centrale anklagemyndighed, f.eks. personalesektionen eller ledelsen i en statsadvokatur. Det kan også være til en ekstern myndighed eller kontrolinstans, f.eks. politiet eller Den Uafhængige Politiklagemyndighed.

Når vi har sendt dine oplysninger videre til en anden enhed eller myndighed, foregår den nærmere undersøgelse dér. Undersøgelsen sker efter de regler og den praksis, som enheden eller myndigheden normalt bruger.

Det understreges over for den modtagende enhed eller myndighed, at dine oplysninger skal behandles fortroligt, og at de skal være særligt opmærksomme på at beskytte din identitet.

Du bliver orienteret om, at din henvendelse er blevet videresendt. Det gælder dog ikke hvis reglerne om tavshedspligt eller andre tungtvejende hensyn er til hinder for en sådan orientering.

- Når den modtagende enhed eller myndighed har færdigbehandlet sagen, skal de underrette den sagsbehandler, der varetager whistleblowerordningen, om udfaldet af sagen.
- Hvad enten din henvendelse bliver afvist, henlagt eller realitetsbehandlet, vil du blive orienteret om sagens udfald. Det gælder dog ikke, hvis reglerne om tavshedspligt eller andre tungtvejende hensyn er til hinder for det.
- Den sagsbehandler, der administrerer whistleblowerordningen, kan også vælge selv at iværksætte en undersøgelse. Udfaldet heraf kan f.eks. være, at Rigsadvokaten udtaler sin opfattelse af sagen over for den relevante enhed, at der gives underretning om sagen til den ansvarlige ledelse eller Justitsministeriet, eller at sagen henlægges med en tilbagemelding til dig.

6. Beskyttelse mod repressalier og lignende

Som whistleblower kan du til enhver tid henvende dig til Rigsadvokatens whistleblowerordning, hvis det har haft negative konsekvenser for dig (i form af repressalier eller lignende) at sende oplysninger til whistleblowerordningen.

Hvis man herigennem – eller i øvrigt – bliver bekendt med oplysninger, der tyder på, at en whistleblower er blevet udsat for repressalier og lignende, vil der ske en orientering herom af Rigsadvokatens direktion eller – i helt særlige tilfælde – Justitsministeriets departement.

7. Dine rettigheder som whistleblower og dine rettigheder, hvis du er blevet indberettet via whistleblowerordningen

Whistlebloweren vil som udgangspunkt blive orienteret om sagens behandling og udfaldet af sagen. Ligeledes vil den eller de personer, som oplysningerne omhandler, normalt blive underrettet, hvis der indgives oplysninger om dem, ligesom de vil modtage underretning om resultatet af sagen. Hvis reglerne om tavshedspligt eller andre

tungtvejende hensyn er til hinder for det, vil der dog ikke ske orientering eller underretning.

De almindelige forvaltningsretlige regler finder i øvrigt anvendelse. En indberetning til whistleblowerordningen vil ikke i sig selv medføre, at whistlebloweren bliver part i den sag, som indberetningen vedrører, herunder opnår de almindelige partsrettigheder (f.eks. partshøring, begrundelse, partsaktindsigt og mulig klageadgang). Der kan dog være tilfælde, hvor en whistleblower har partsstatus i en sag, som indberetningen omhandler eller giver anledning til.

Hvis oplysninger, der er modtaget, giver anledning til mistanke om strafbart forhold, skal bestemmelserne i retsplejeloven iagttages.

I det omfang der via whistleblowerordningen sker en behandling af personoplysninger, finder reglerne om databeskyttelse anvendelse. Du kan læse mere om reglerne på <https://anklagemyndigheden.dk/da/behandling-af-personoplysninger>.